

Још увек није довољна јавна пажња усмерена према статутарним плановима актуалне покрајинске власти. Није ту реч само о правно-нормативној страни положаја Војводине у Републици Србији, већ о ширим друштвеним, економским и политичким процесима који имају своју позадину и, разуме се, ближе и даље последице.

Садашњи захтеви једног дела војвођанског политичког спектра укотвили су се са економским привилеговањем Војводине пре осам година. Одлука републичке власти да из буџета републике издваја 7 одсто финансија за касу у Новом Саду, била је преседан. Под притиском оног политичара са малом странком који је у то време само говорио о новцима, нова власт је попустила и тим потезом повукла друштвеноекономску разлику између становника покрајине и републике. На ту стратешку грешку додата је и она о изостанку контроле употребе тих средстава: да ли постоје извештаји и рачуни? Да је то био само корак у правцу привилеговања покрајине показује и последња продаја НИС-а. Готово сав новац од продаје слио се у касу покрајинске власти и све ће се инвестирати у Војводину. По којој идеји правичности и привредне логике?

Ова решења директно продубљују материјалну неједнакост пореских обвезника и носе у себи разне напетости. А када би се такав буџетски резон пренео на регионе, имали бисмо исте захтеве за економским привилеговањем једних и сиромашењем других грађана Србије.

Ширење економске моћи води ширењу политичке власти. Ова последице некадашњег привилеговања Војводине, морала је да отвори врата апетитима политичке власти. Предлог Статута Војводине управо то доказује. Не само што нека решења, о којима су правници убедљиво аргументовали, пробијају уставни оквир, већ и сам дух тог документа сведочи о жељи за великом влашћу. То је суштина овог нормативног настојања. Сепаратистички акти у новом веку увек су имали у основи свог легитимисања национ, али има покушаја да се правима националних мањина, која су највећа у Европи, дода и право Срба у Војводини на политичку аутономију. Али, пошто нема националних интереса већинског народа у Војводини, онда се легитимисање покушава остварити чистом политичком вољом и то што легално, што свесним

пробијањем уставног оквира, па шта буде. Узмимо само пример оснивања своје академије. Ова академија би могла да постоји као удружење научника из Новог Сада и да конкурише за средства за своје пројекте. Али, не. Статут хоће финансирање из буџета и тако себи прибавља, поред економско-политичке предности и културно-духовни, научни симбол државности. То је пример како се на неуставан начин покушава остварити аутономашки прикривени политички циљ. А не треба подсећати на то да огромну државну и политичку одговорност преузима и онај политички субјект у Републици који подржава овакав статут.

Поред економског привилеговања и политичке воље као «основе» легитимитета Статута, постоји још један аргумент против овог документа. Реч је о демократској подршци. Да ли иза овога стоји демократска већина у Војводини, али и у Србији? Не тиче се статут само грађана Војводине, већ и свих грађана Србије. Али ако останемо у оквиру Војводине, видећемо да је овај статут дело једне политичке струје која је на власти. Да ли она има подршку у гласовима грађана Војводине? Ако Бојан Пајтић тврди да «то није акт који води у дезинтеграцију, већ у боље и брже функционисање државе», да је то «суштински предуслов развоја Србије» (Политика, 7. фебруар 2009) и да се око њега ствар «бука» (ваљда је то легитимна јавна расправа), онда то треба проверити гласовима грађана Војводине и Србије.

За сада је сигурно да овај акт има подршку аутономистичких невладиних организација и оне мале странке која мисли да је велика, а седи у парламенту Србије. Ова групација каже како је статут «недовољан са становишта интереса грађана Војводине». Дакле, они говоре у име интереса грађана Војводине! С једне стране, они који не излазе на изборе, а с друге стране, они који добију тек толико да их има на политичкој сцени. О каквим интересима грађана Војводине они говоре, они који немају никакв додир са тим грађанима?

Али, има и за ту бољку лека. Зове се демократија. За сваки свој наум, власт мора да добије демократски легитимитет и легалитет. А демократија не значи, као што мисле увек гладни власти, само ширење привилегија и аутономије. Легитиман резултат демократског гласања је и одрицање од аутономије. Тако нешто није немогуће. Уколико би грађани Војводине већински гласали да се смањи или, пак, укине аутономија, такав исход би морао да се прихвати као демократска воља. Зар не?